

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи здобувачки кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Буковинського державного медичного університету
Кіюн Ірини Дмитрівни
на тему «Особливості перебігу та профілактика захворювань тканин пародонта при використанні сучасних приладів для нагрівання тютюну у осіб молодого віку», на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 221 — Стоматологія

ВИТЯГ

із протоколу спільного засідання наукової комісії і кафедр терапевтичної стоматології, ортопедичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, стоматології дитячого віку, мікробіології, вірусології та імунології та патологічної анатомії Буковинського державного медичного університету від **15.05.2024 року**.

Присутні:

Голова засідання: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д.мед.н., професор Савка І. Г.

д.мед.н., професор Кузняк Н.Б.,
д.мед.н., професор Годованець О.І.,
д.мед.н., професор Беліков О.Б.,
д.мед.н., професор Батіг В.М.,
д.мед.н., професор Олійник І. Ю.,
к.мед.н., доцент Паліс С.Ю.,
к.мед.н., доцент Кіцак Т.С.,
к.мед.н., доцент Котельбан А.В.,
к.мед.н., доцент Митченко М.П.,
к.мед.н., доцент Митченко О.В.,
к.мед.н., доцент Ватаманюк Н.В.,
к.мед.н., доцент Остафійчук М.О.,
к.мед.н., доцент Сем'янів І.О.,
к.мед.н., доцент Солтис О.М.,
к.мед.н., доцент Рощук О.І.,

к.мед.н., доцент Ватаманюк Н.В.,
к.мед.н., доцент Дроник І.І.,
к.мед.н., ас. Дрозда І.І.,
к.мед.н., ас. Кільмухаметова Ю.Х.,

Секретар засідання: начальник наукового відділу з сектором інноваційного розвитку, доктор філософії Доманчук Т.І.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Публічна презентація наукових результатів дисертації на здобуття ступеня доктора філософії здобувачки кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Буковинського державного медичного університету МОЗ України Кіюн Ірини Дмитрівни: «Особливості перебігу та профілактика захворювань тканин пародонта при використанні сучасних приладів для нагрівання тютюну у осіб молодого віку» в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія».

Науковий керівник: д.мед.н., проф. Кузняк Наталія Богданівна завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Буковинського державного медичного університету, МОЗ України.

Рецензент:

Доктор медичних наук, Беліков Олександр Борисович, професор закладу вищої освіти кафедри ортопедичної стоматології Буковинського державного медичного університету МОЗ України.

СЛУХАЛИ: доповідь здобувачки Кіюн Ірини Дмитрівни, яка виклала суть та основні положення дисертації на тему: «Особливості перебігу та профілактика захворювань тканин пародонта при використанні сучасних приладів для нагрівання тютюну у осіб молодого віку».

Здобувачка обгрунтувала мету і завдання дослідження, новизну та актуальність виконаної роботи. Доповіла про обсяги та характеристику методів дослідження на кожному його етапі. Охарактеризувала отримані результати і оголосила висновки (15 хв.).

Питання задавали:

1. Д.мед.н., професор Беліков О.Б., завідувач кафедри ортопедичної стоматології Буковинського державного медичного університету МОЗ

України.

Запитання 1: Шановна Ірино Дмитрівно, яка пропонується первинна профілактика захворювань тканин пародонта особам, котрі замість цигарок використовують електронні пристрої паління тютюну?

Здобувачка: Дякую, Олександрє Борисовичу, за запитання. Первинна профілактика включає в себе проведення заходів в школах, особливо в старших класах, ВНЗ про негативний вплив паління на тканини ротової порожнини та організм в цілому. В першу чергу пацієнтам потрібно відмовитися від негативної звички та звернутися на консультацію до спеціаліста. Також в пацієнтів повинна бути максимально ретельна гігієна порожнини рота, профілактичні огляди в лікаря-стоматолога кожні 6 місяців та підтримуюча терапія.

Запитання 2: Якими документами захищені запропоновані Вами лікувально-профілактичні комплекси у осіб із захворюваннями тканин пародонта, котрі використовують електронні пристрої паління тютюну?

Здобувачка: Дякую, Олександрє Борисовичу, за запитання. Ми керувалися офіційною інструкцією виробника, затвердженою та наданою Державним реєстром лікарських засобів України всіх лікарських засобів, які ми використовували при лікуванні та інформаційною згодою пацієнта на участь у дослідженні.

Запитання 3: Шановна Ірино Дмитрівно, які із досліджуваних маркерів крові та ротової рідини є найбільш інформативними для практичного лікаря з метою оцінки ефективності лікування та профілактики патологічних змін пародонта у осіб, котрі використовують електронні пристрої паління тютюну?

Здобувачка: Дякую, Олександрє Борисовичу, за запитання. Нами було досліджено такі маркери запалення: активності лізоциму та уреаз та ступінь їх дисбіозу, що на нашу думку є найбільш інформативними маркерами у пацієнтів, які палять. Результати цих показників вказали, що максимальні значення параметрів основної групи були в 4,5 рази вищими, ніж у контролі, та в 1,4 рази перевищували аналогічні значення у досліджуваних порівняльній групі.

Запитання 4: При обстеженні пацієнтів, котрі використовують електронні пристрої паління тютюну Вами встановлено, що у 2,78 % осіб були виявлені

ознаки лейкоплакії. Чи були виявлені інші форми хронічних захворювань слизової оболонки ротової порожнини або передракові стани? Якщо так, то які?

Здобувачка: Дякую, Олександрє Борисовичу, за запитання. Захворювання слизової оболонки порожнини рота (СОПР) діагностували в 30 осіб, що палять е-сигарети, і у 8 обстежених без шкідливої звички. При цьому, у пацієнтів основної групи хронічний катаральний стоматит виявляли в майже в 16%, хронічний катаральний хейліт достовірно в 12% осіб, лейкоплакію – у достовірно в 3% осіб.

Запитання 5: Який метод вибіркового пришліфовування зубів Ви використовували?

Здобувачка: Дякую, Олександрє Борисовичу, за запитання. Для вибіркового пришліфовування зубів в пацієнтів груп дослідження ми використовували метод Schuyler, який заснований на тому, що переднє і бічні положення нижньої щелепи є фізіологічними станами оклюзії і мають місце при жуванні. Метод направлений на усунення передчасних контактів, що перешкоджають вільній артикуляції зубних рядів при функції. Особливість його полягає в тому, що лікар контролює і направляє мануально різні рухи нижньої щелепи.

Запитання 6: Який метод адгезивного шинування рухомих зубів Ви використовували? Чи скеровували пацієнтів до лікаря стоматолога-ортопеда?

Здобувачка: Дякую, Олександрє Борисовичу, за запитання. При виявленні пацієнтів з рухливістю зубів ми скеровували їх до суміжних лікарів, зокрема лікаря стоматолога-ортопеда. Адгезивне шинування рухомих зубів ми не проводили.

2. Д.мед.н., професор Годованець О.І., завідувач кафедри стоматології дитячого віку Буковинського державного медичного університету МОЗ України.

Запитання 1: Шановна Ірино Дмитрівно, скажіть, будь ласка, які критерії виключення пацієнтів ви враховували при відборі пацієнтів у вашому дослідженні?

Здобувачка: Дякую, Оксано Іванівно, за запитання. Ми враховували такі критерії виключення пацієнтів при відборі пацієнтів у нашому дослідженні: відсутність

згоди на участь у дослідженні, наявність ортодонтичних конструкцій в пацієнтів, наявність алергії до компонентів засобів гігієни, проходження курсу антибіотикотерапії.

Запитання 2: Ірино Дмитрівно, чи доцільно застосовувати запропонований Вами метод лікування у пацієнтів із супутньою патологією органів і систем?

Здобувачка: Дякую, Оксано Іванівно, за запитання. Нами було враховано загальний соматичний стан пацієнтів груп спостереження. Для отримання достовірних результатів дослідження, були обрані пацієнти соматично здорові і не мали супутніх захворювань. Проте, на нашу думку, використання запропонованого нами методу лікування має місцеву дію тому може використовуватися у пацієнтів, які не мають алергічної реакції на компоненти препарату.

3. К.мед.н., Роцук О. І., доцентка кафедри ортопедичної стоматології Буковинського державного медичного університету МОЗ України.

Запитання 1: Які ви використовували статистичні методи або програми в своїх дослідженнях?

Здобувачка: Дякую, Олександро Ігорівно, за запитання. Статистичне обчислення результатів дослідження ми здійснювали за допомогою програми Microsoft Excel. Порівняння між групами здійснювали за допомогою t-критерію Стьюдента (при порівнянні середніх величин) та ксі-квадрат (при порівнянні відсотків). Вірогідність різниці між двома середніми величинами вибірок обчислювалась за допомогою U-критерію Манна-Уїтні (для неспарених вибірок). Кореляційні залежності вимірювались за допомогою коефіцієнта кореляції Кендал-Тау.

Запитання 2. Чому Ви у запропонованому методі лікування використовували препарат «Ангіотон» і які його переваги?

Здобувачка: Дякую, Олександро Ігорівно, за запитання. Гель «Ангіотон» володіє унікальним поєднанням 4-х діючих інгредієнтів. Гель призначений для зменшення ризику утворення закупорки в змінених венах, нормалізації кровообігу в дрібних судинах. У складі цього засобу вдало поєднуються гепарин, екстракт бодяги, кінського каштана і арніки. Завдяки своїй структурі гель швидко всмоктується, проявляє антитромбічну, антикоагулянтну, протинабрякову,

протизапальну та злегка знеболювальну дії. Покращує мікроциркуляцію і активізує тканинний обмін, тканинне дихання, запобігає утворенню нових тромбів. Гель українського виробництва та має доступну ціну.

4. К.мед.н, Джуряк В. С., доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології Буковинського державного медичного університету МОЗ України.

Запитання 1: Шановна Ірино Дмитрівно, скажіть, будь ласка, чи має значення віковий критерій у діагностиці захворювань тканин пародонта в осіб, що використовують засоби для нагрівання тютюну?

Здобувачка: Дякую, Валентино Степанівно, за запитання. Аналіз діагностичної структури захворювань пародонта у віковому аспекті показав, що поширеність запальних захворювань у осіб основної групи з віком зменшувалась та була вірогідно нижчою, ніж у досліджуваних групи порівняння. При цьому, у пацієнтів-курців е-сигарет, частота початкових форм генералізованого пародонтиту (ГП) збільшувалась з віком, а їх поширеність домінувала над відповідними значеннями у групі порівняння.

Запитання 2: Чи були у пацієнтів основної групи, які використовують засоби для нагрівання тютюну ускладнення, пов'язані із застосуванням запропонованого лікувально-профілактичного комплексу?

Здобувачка: Дякую, Валентино Степанівно, за запитання. При використанні запропонованих нами засобів місцевої дії у пацієнтів основної групи ускладнень не виникало.

На всі запитання здобувачка дала вичерпні відповіді.

У науковій дискусії взяли участь: д.мед.н., професор Савка І. Г., к.мед.н доцент Рошук О. І., к.мед.н.доцент Джуряк В. С., д.мед.н., професор Годованець О. І., д.мед.н., професор Кузняк Н.Б., д.мед.н., доцент Батіг В.М., к.мед.н., доцент Ватаманюк Н. В.

Науковий керівник: д.мед.н., проф. Кузняк Наталія Богданівна дала позитивну характеристику здобувачці.

1. Виконання освітньо-наукової програми

Здобувачкою Кіюн Іриною Дмитрівною повністю виконано індивідуальний навчальний план відповідно до акредитованої освітньо-наукової програми «Стоматологія» Буковинського державного медичного університету.

Здобувачка Кіюн Ірина Дмитрівна здобула глибинні знання в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія» (наукова спеціальність 14.01.22 - стоматологія); оволоділа загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загально-культурного кругозору; набула універсальних навичок дослідника, зокрема, усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності; здобула мовні компетентності, достатні для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

2. Виконання індивідуального плану наукової роботи

Індивідуальний план наукової роботи здобувачки Кіюн Ірини Дмитрівни був затверджений рішенням Вченої ради Буковинського державного медичного університету від 29.09.2021 р. (протокол № 3). Науковий керівник д.мед.н., проф. Кузняк Наталія Богданівна, завідувачка кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Буковинського державного медичного університету. Термін виконання роботи: 2021-2025 роки.

Усі розділи індивідуального плану наукової роботи здобувачки Кіюн Ірини Дмитрівни виконані своєчасно в установлені терміни, що підтверджено результатами проміжної та підсумкової атестації. Клінічні і лабораторні дослідження проведені своєчасно і в повному обсязі із застосуванням сучасних та інформативних методів.

3. Актуальність дисертації

За оцінкою експертів ВООЗ, від захворювань, пов'язаних із тютюнопалінням, щорічно вмирає 4 мільйони людей у світі. Всі форми споживання тютюну, а також вплив продуктів його згоряння на тих, хто не палить (пасивне або вимушене паління), значно підвищують захворюваність

і передчасну смертність, що спричиняється більш як 20 різними хворобами. Ризик виникнення захворювань залежить як від кількості випалюваних сигарет, так і від тривалості їх паління.

Новим викликом для людства та медицини зокрема, стало різке збільшення використання серед молоді сучасних систем для нагрівання тютюну. Електронні сигарети часто подаються як безпечна альтернатива звичайним сигаретам, але мало відомо про довготривалі наслідки електронного куріння на здоров'я.

Проведені чисельні дослідження свідчать, що хімічні речовини, які містяться в парах електронних сигарет, були настільки ж шкідливими, а в деяких випадках – і більш руйнівними для клітин слизових оболонок верхніх і нижніх дихальних шляхів, нервової системи. Також досліджено більш шкідливий вплив випарів на слизову оболонку ротової порожнини порівняно з тютюновим димом. Ці ушкодження, як вплив перепадів температур, можуть призвести до розвитку карієсу та некаріозних уражень зубів, захворювань тканин пародонта, розвитку хронічних захворювань слизової оболонки та навіть розвитку раку ротової порожнини.

Тому дослідження спрямовані на вивчення перебігу захворювання та обґрунтування підвищення ефективності лікування та профілактики захворювань ротової порожнини у осіб молодого віку, котрі палять електронні сигарети є актуальними і сьогоденними. На що і звертає увагу автор, формулюючи мету та завдання для її реалізації.

4. Тема дисертації затверджена Вченою радою Буковинського державного медичного університету як «Особливості перебігу та профілактика захворювань тканин пародонта при використанні сучасних приладів для нагрівання тютюну у осіб молодого віку» (протокол № 3 від 29.09.2021 р.).

5. Зв'язок роботи із науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота Кіюн Ірини Дмитрівни є фрагментом комплексної науково-дослідної роботи кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету «Обґрунтування та впровадження нових методів діагностики, лікування, профілактики та реабілітації стоматологічних хворих» (№ держреєстрації 0120U102553). Дисертантка є співвиконавцею наукової роботи.

6. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна

Дисертаційна робота є самостійним науковим дослідженням авторки. Авторка особисто провела патентно-інформаційний пошук та аналіз літератури за темою дисертації, самостійно провела клінічні дослідження у пацієнтів. Дисертантка брала участь у проведенні забору матеріалу для біохімічних та гістологічних досліджень, а також опанувала необхідні методи експериментальних досліджень і разом з іншими спеціалістами брала участь у біохімічних та функціональних дослідженнях, систематизувала та узагальнювала отримані результати. Спільно з науковим керівником визначені мета та завдання досліджень, сформульовано основні висновки роботи, підготовлені до друку наукові статті та тези доповідей, оформлено розділи дисертації. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, реалізовані ідеї здобувачки.

7. Нові науково-обґрунтовані теоретичні та / або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень.

Дисертаційна робота вносить вагомий вклад у теоретичну та практичну стоматологію. Отримані результати вивчення поширеності та інтенсивності захворювань тканин пародонта в курців електронних сигарет можуть бути використані при плануванні стоматологічної допомоги в амбулаторно-поліклінічних умовах. Визначені показники ротової рідини і крові, запропоновані до використання при виборі тактики та оцінці ефективності лікувальних заходів при курації захворювань тканин пародонта в осіб, що використовують альтернативні прилади для паління тютюну. Ефективність запропонованої дисертанткою схеми комплексного лікування хворих на хронічний катаральний гінгівіт (ХКГ) та початкові форми ГП дала можливість рекомендувати їх застосування в практичній охороні здоров'я.

8. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Сформульовані в дисертації наукові положення та висновки є обґрунтованими, вагомими, оскільки базуються на достатній кількості об'єктів та матеріалів досліджень, адекватних сучасних клінічних, рентгенологічних, біохімічних, функціональних, імунологічних методах спостережень. Реалізація мети дисертаційної роботи здійснювалась за рахунок вивчення поширеності та інтенсивності основних стоматологічних захворювань у курців електронних сигарет. Досліджені та проаналізовані зміни біохімічних маркерів запалення

ротової порожнини при хронічному катаральному гінгівіті та початкових формах пародонтиту, функціонального стану мікроциркуляторного русла тканин пародонта, тромборезистентності ендотелію судин. Обґрунтована та перевірена у найближчі та віддалені терміни на основі клініко-лабораторних спостережень ефективність запропонованого лікувально-профілактичного комплексу в курців е-сигарет із захворюваннями тканин пародонта. У клінічних спостереженнях брали участь 324 особи віком 18 - 44 роки. Досліджувані були розподілені на 2 групи: 216 осіб, котрі палили, використовуючи прилади для нагрівання тютюну (основна група), та 108 осіб, котрі не палили (порівняльна група). Вік обстежених коливався в межах від 18 до 44 років, при чому переважну кількість в обох групах дослідження склали особи віком 18–25 років. Для визначення клінічних особливостей перебігу захворювань тканин пародонта в пацієнтів, котрі палять, використовуючи прилади для нагрівання тютюну, проведено їх розподіл на групи залежно від термінів паління: до 1 року, 1 – 2 роки, 2 – 3 роки, більше 3 років.

Використані у дисертаційній роботі клініко-рентгенологічні, біохімічні, функціональні, імунологічні методи дослідження належать до сучасних та інформативних методик. Вони дозволили отримати об'єктивні дані щодо ураженості тканин пародонта у осіб, котрі палять електронні сигарети, перебігу та формування патологічного процесу у пародонті, а також ефективності проведеного лікування.

Статистична обробка результатів дисертаційного дослідження виконана з використанням варіаційно-статистичного методу аналізу за допомогою Microsoft Excel. Оцінка достовірності розбіжностей між середніми арифметичними вибірових сукупностей здійснена на основі t-критерію Стьюдента. Вірогідність різниці між двома середніми величинами вибірок обчислювалась за допомогою U-критерію Манна-Уїтні (для неспарених вибірок). Кореляційні залежності вимірювались за допомогою коефіцієнта кореляції Кендал-Тау. Зазначені статистичні методи обґрунтували достовірність отриманих показників, їх обговорення, висновки дозволяють стверджувати про достатній рівень наукової вагомості, практичної значимості сформульованих дисертанткою наукових положень, які доповідались на п'яти науково-практичних конференціях різного рівня (в тому числі, трьох закордонних).

Здобувачкою Кіюн І.Д. уперше систематизовано дані щодо поширення каріозної хвороби і уражень СОПР у осіб молодого віку, котрі використовують електронні засоби для паління тютюну. Уточнено та систематизовано наукові дані щодо поширеності та інтенсивності запальних і дистрофічно-запальних

уражень тканин пародонта в курців електронних сигарет. Уперше проведена оцінка функціонального стану мікроциркуляторного русла тканин пародонта в осіб, що використовують альтернативні прилади для паління тютюну.

Уточнено та доповнено дані про зміни запальних маркерів ротової рідини за активністю уреаз, лізоциму та ступеня дисбіозу у хворих на ХКГ та початкові форми ГП, котрі застосовують електронні прилади для паління тютюну.

Уперше проведена оцінка тромборезистентності ендотелію судин у хворих на ХКГ та ГП початкового – I ступеня, що палять е-сигарети, та в осіб без шкідливої звички. Науково обґрунтовано основні показання щодо лікування курців

е-сигарет, хворих на запальні і початкові форми дистрофічно – запальних уражень тканин пародонта за допомогою патогенетично скерованої лікувальної схеми місцевої і загальної дії, з урахуванням клінічних проявів та лабораторних досліджень з позитивними віддаленими результатами.

За матеріалами дисертації опубліковано 9 наукових робіт, серед яких 3 статті у фахових виданнях, рекомендованих ДАК України, 1 стаття у закордонному журналі, що цитується в наукометричній базі Web of Science. Опубліковані праці повністю охоплюють всі розділи дисертації.

9. Апробація результатів дисертації

Основні положення дисертації представлені на науково-практичних конференціях: XIII Міжнародній науково-практичній конференції. «The main prospects for the development of science in modern life»; 2022 Sep 13-16; Warsaw, Poland; VIII International Scientific and Practical Conference «Integration of scientific and modern ideas into practice»; 2022 Nov 15-18; Stockholm; 104-й наук.-практ. конф. з міжнар. участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету; 2023 Лют 6, 8, 13; Чернівці; X International Scientific and Practical Conference «Modern methods of applying scientific theories»; 2023 Mar 14- 17; Lisbon, Portugal; другому міжнародному морфологічному симпозиумі «Новітні досягнення клінічної анатомії і оперативної хірургії в розвитку сучасної медицини і стоматології» (червень 2023, м. Полтава).

10. Повнота опублікованих результатів дисертації, кількість наукових публікацій та конкретний особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих зі співавторами та зарахованих за темою дисертації.

За матеріалами дисертації опубліковано 9 наукових праць, серед яких 3

статті у фахових виданнях, рекомендованих ДАК України, 1 стаття у закордонному журналі, що цитується в наукометричній базі Web of Science, 5 публікацій у збірниках науково-практичних конференцій та конгресів.

Результати дисертаційної роботи повністю висвітлені в опублікованих працях, які за змістом відповідають їй і в сукупності дозволяють отримати цілісне враження про виконану роботу. Особистий внесок здобувачки в працях, які опубліковані зі співавторами, є основним.

11. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Здобувачкою Кіюн Іриною Дмитрівною особисто проведено клінічні та експериментальні дослідження, самостійно проведено збір та аналіз матеріалу, його статистичну обробку. Проведено патентно-інформаційний пошук, аналіз наукової літератури з даної проблеми. Авторкою проведено статистичний аналіз результатів дослідження, написані всі розділи дисертації. Висновки та практичні рекомендації сформульовано разом із науковим керівником, забезпечено впровадження результатів роботи в практику і навчальний процес. Здобувачка особисто написала та подала до друку всі наукові публікації, підготувала доповіді про результати дослідження на конференціях та конгресах за темою дисертаційного дослідження.

12. Висновок Комісії з питань біоетики.

На етапі планування дисертаційного дослідження комісією з питань біомедичної етики Буковинського державного медичного університету МОЗ України проведено біоетичну експертизу щодо дотримання морально-правових правил проведення медичних наукових досліджень за участі людини, схвалено формуляр інформованої згоди. При виконанні роботи автор керувався принципами біомедичної етики щодо проведення наукових медичних досліджень за участі людини з дотриманням основних положень ОСР (1996 р.), Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину (від 04.04.1997 р.), Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини (1964-2013 рр.), наказу МОЗ України № 690 від 23.09.2009 р., про що свідчить висновок Комісії з питань біомедичної етики Буковинського державного медичного університету, зроблений на підставі аналізу рукопису дисертації та заповнених інформованих згод пацієнтів (протокол №3 від 16.11.2023 р.).

13. Характеристика первинної документації.

Проведено перевірку первинної документації дисертації Кіюн І.Д., під час якого дійшли висновку, що представлені документи достовірні та повністю відповідають сутності виконаної дисертаційної роботи та вимогам до неї.

14. Перевірка дисертаційної роботи на наявність академічного плагіату.

Комісією Буковинського державного медичного університету (голова комісії, д.мед.н., професор Булик Р.Є.; відповідальний за перевірку робіт клінічного профілю, д.мед.н., професор Гринчук Ф.В.) проведено первинну експертизу на наявність плагіату та порушень академічної доброчесності в дисертаційній роботі Кіюн І.Д. на тему «Особливості перебігу та профілактика захворювань тканин пародонта при використанні сучасних приладів для нагрівання тютюну у осіб молодого віку». Перевірка засвідчила унікальність (оригінальність) текстових даних у поданій роботі (94,1%), що дозволяє стверджувати відсутність порушень академічної доброчесності в дисертаційній роботі в контексті літературних посилань щодо інших публікацій та інтернетресурсів.

15. Оцінка змісту, мови та стилю дисертації.

Матеріали дисертації викладено послідовно у формально-логічний спосіб з дотриманням наукового стилю викладання.

Дисертація побудована за загальноприйнятою схемою, викладена на 253 сторінках друкованого тексту, з яких 222 – основний текст, містить 38 таблиць та 31 рисунок і складається із анотації, переліку умовних скорочень, вступу, огляду літератури, опису об'єктів і методів дослідження, трьох розділів власних досліджень, розділу аналіз і узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій, переліку використаної літератури (274 джерела, з них 70 - кирилицею, 204 - латиницею), додатків. Анотація двома мовами включає: характеристику послідовних етапів дослідження у відповідності до мети та завдань, отримані результати та висновки.

16. Новизна дослідження та одержання результатів.

Уперше систематизовано дані щодо поширення каріозної хвороби і уражень СОПР у осіб молодого віку, котрі використовують альтернативні засоби для паління тютюну. Уточнено та систематизовано наукові дані щодо поширеності та інтенсивності запальних і дистрофічно – запальних уражень тканин пародонта в курців електронних сигарет.

Уперше проведена оцінка функціонального стану мікроциркуляторного

русла тканин пародонта в осіб, що використовують альтернативні прилади для паління тютюну. Уточнено та доповнено дані про зміни запальних маркерів ротової рідини за активністю уреаз, лізоциму та ступеня дисбіозу у хворих на ХКГ та початковими форми ГП, що застосовують електронні прилади для паління тютюну. Уперше проведена оцінка тромборезистентності ендотелію судин у хворих на ХКГ та ГП початкового – I ступеня, що палять е-сигарети, та в осіб без шкідливої звички. Науково обґрунтовані основні покази щодо лікування курців е-сигарет, хворих на запальні і початкові форми дистрофічно-запальних уражень тканин пародонта за допомогою патогенетично скерованої лікувальної схеми місцевої і загальної дії, з урахуванням клінічних проявів та лабораторних досліджень з позитивними віддаленими результатами.

17. Практичне значення роботи

Сформульовані основні наукові положення у дисертаційному дослідженні Ірини Дмитрівни Кіюн є практично цінними. Отримані результати вивчення поширеності та інтенсивності захворювань тканин пародонта в курців електронних сигарет можуть бути використані при плануванні стоматологічної допомоги в амбулаторно-поліклінічних умовах. Визначені показники ротової рідини і крові, запропоновані до використання при виборі тактики та оцінці ефективності лікувальних заходів при курації хвороб пародонта в осіб, що використовують альтернативні прилади для паління тютюну.

На підставі отриманих результатів клінічних та лабораторних досліджень опрацьована методика лікування хворих на ХКГ та початкові форми ГП, ефективність якої підтверджена у ході досліджень, що дозволяє рекомендувати її для практичного застосування.

18. Впровадження результатів дослідження в практику

Результати виконаних досліджень впроваджені в клінічну практику стоматологічного відділення Медичного центру ДДМУ, підрозділу терапевтичної стоматології ОКНП «Чернівецька обласна клінічна лікарня № 1», терапевтичного відділення КП «Рівненська обласна стоматологічна поліклініка», КНП «Тернопільська стоматологічна поліклініка» Тернопільської міської ради, а матеріали дисертації використовуються в навчально-педагогічному процесі кафедри терапевтичної стоматології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова; кафедри терапевтичної стоматології та стоматології ФПО Дніпровського державного медичного університету; кафедри терапевтичної стоматології Тернопільського національного медичного

університету ім. І.Я. Горбачевського; кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету.

19. Відповідність змісту дисертації вимогам, що пред'являються на здобуття ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Кіюн Ірини Дмитрівни на тему «Особливості перебігу та профілактика захворювань тканин пародонта при використанні сучасних приладів для нагрівання тютюну у осіб молодого віку» є завершеною, особисто виконаною кваліфікаційною науковою працею, в якій містяться нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, що розв'язують конкретне науково-практичне завдання в галузі медичних наук – стоматологія, а саме підвищення ефективності комплексного лікування та профілактики захворювань тканин пародонта в осіб молодого віку, що застосовують альтернативні прилади для паління тютюну на основі отриманих результатів досліджень.

ВИСНОВОК

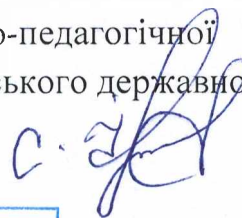
Дисертаційна робота Кіюн Ірини Дмитрівни повністю відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», Постановою Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 року № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів» та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 року № 40 і може бути рекомендована до офіційного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Засідання рекомендує Кіюн І.Д. звернутися до Вченої ради Буковинського державного медичного університету з письмовою заявою про утворення разової ради.

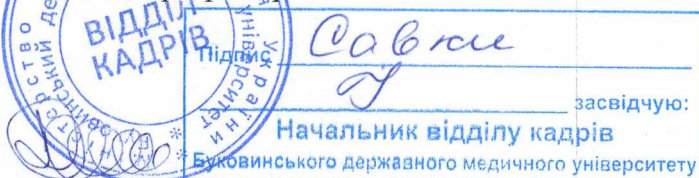
Голосували «За» - 27 з 27 присутніх.

Голова засідання :

проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Буковинського державного медичного університету,
д.мед.н., професор

Іван САВКА

Список публікацій здобувача

Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Кузняк НБ, Кіюн ІД, Солтис ОМ, Ватаманюк НВ, Кавчук ОМ. Структура та поширеність захворювань тканин пародонта у осіб, котрі палили, використовуючи засоби для нагрівання тютюну. Український стоматологічний альманах. 2022;1:20-4. doi: [10.31718/2409-0255.1.2022.03](https://doi.org/10.31718/2409-0255.1.2022.03) *(Здобувач проводив аналіз та статистичну обробку даних, написання та підготовку статті до друку).*
2. Кіюн ІД, Кузняк НБ. Клініко-лабораторна оцінка віддалених результатів лікування хронічного генералізованого пародонтиту у осіб, що палять електронні сигарети. Вісник стоматології. 2023;123(2):19-23. doi: [10.35220/2078-8916-2023-48-2.5](https://doi.org/10.35220/2078-8916-2023-48-2.5) *(Здобувач проводила відбір та обстеження пацієнтів, аналіз та статистичну обробку даних, написання та підготовку статті до друку; співавтор надавала консультативну допомогу).*
3. Кіюн ІД, Солтис ОМ. Сучасний погляд на вплив засобів для нагрівання тютюну на стан тканин пародонта. Український стоматологічний альманах 2022;4:17-24. doi: [10.31718/2409-0255.4.2022.03](https://doi.org/10.31718/2409-0255.4.2022.03) *(Здобувачка проаналізувала джерела літератури, написала статтю; співавтор надавала консультативну допомогу).*
4. Kiiun I, Soltys O, Kilmukhametova Y, Drozda I, Dronyk I, Bukach O. Dynamics of urease and lysozyme activity in the oral fluid and the degree of oral dysbiosis in persons with periodontal tissue diseases against the background of E-cigarette smoking. International Journal of Medical Dentistry. 2023;27(1):39-44. *(Здобувач проводила відбір та обстеження пацієнтів, аналіз та статистичну обробку даних, написання та підготовку статті до друку; співавтори надавали консультативну допомогу)*

Наукові праці, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Кіюн ІД. Вплив засобів для нагрівання тютюну на стан тканин пародонта. Матеріали підсумкової 104-ї наук.-практ. конф. з міжнар. участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету; 2023 Лют 6, 8, 13; Чернівці. Чернівці; 2023, с. 333. *(Здобувач проводив відбір та обстеження хворих, аналіз та статистичну обробку, написання тез).*
6. Кіюн ІД. Клінічна оцінка результатів лікування хронічного катарального гінгівіту в осіб, що палять е-сигарети. Матеріали другого міжнар.

морфологічного симпозиуму Новітні досягнення клінічної анатомії і оперативної хірургії в розвитку сучасної медицини і стоматології; 2023 Чер 22-23. Полтава. Вісник проблем біології і медицини. 2023;2(Дод):25-6. *(Здобувачем проведено аналіз і оформлення тез до друку)*

7. Кіюн ІД. Літературний огляд на проблему тютюнопаління та вплив засобів для нагрівання тютюну на стан тканин пародонта. Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції. In: Proceedings of the XXXVI International Scientific and Practical Conference The main prospects for the development of science in modern life; 2022 Sep 13-16; Warshaw, Poland. Warshaw; 2022, p. 162-71. *(Здобувачем проведено аналіз і оформлення тез до друку)*

8. Кіюн ІД. Вивчення тромборезистентності ендотелію судин у осіб, котрі палили, використовуючи засоби для нагрівання тютюну із захворюваннями тканин пародонта. In: Proceedings of the VIII International Scientific and Practical Conference Integration of scientific and modern ideas into practice; 2022 Nov 15-18; Stockholm, Sweden. Stockholm; 2022, p. 394-9. *(Здобувачем проведено аналіз і оформлення тез до друку)*

9. Кіюн ІД. Динаміка показників біохімічних маркерів запалення ротової рідини та імунологічних параметрів ендотеліальної дисфункції крові після проведення лікування хворих з початковими формами генералізованого пародонтиту, що палять е-сигарети. In: Proceedings of the X International Scientific and Practical Conference Modern methods of applying scientific theories; 2023 Mar 14- 17; Lisbon, Portugal. Lisbon; 2023, p. 198-201. *(Здобувачем проведено аналіз і оформлення тез до друку)*